

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Incllyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt XI. Idem (a) Livon. Episcopo, & eis qui cum ipso sunt, fratribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

CAPVT XI.

Idem (a) *Livon. Episcopo, & eis qui cum ipso sunt, fratribus.*

DEus, qui Ecclesiam suam novâ semper prole fecundat, volens moderna tempora conformare prioribus, & fidem catholicam propagare, prædecessoribus vestris, & vobis post eos pium inspiravit affectum, ut Livon. ingressi provinciam, paganis evangelizaretis nomen Domini Jesu Christi, eorum sequentes exemplum, quibus in Evangelio legimus esse dictum; Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. De quibus evangelicus sermo subjungit: Illi autem profecti prædicaverunt, ubique Domino cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis. Attendens etenim evangelicus ille paterfamilias, quod messis est multa, operarii autem pauci, adhuc mittit operarios in messem suam, & in hac quasi undecima hora vineæ suæ novos deputat vinditores, quorum laborem pariter cum primis denario recompenset. Unde cum evangelizandi officium eo assumpseritis inspirante, qui facit utraque unum; oportet vos in unitatis & charitatis spiritu ambulare, illorum sequentes exemplum, de quibus legitur: Multitudinis autem credentium erat cor unum, & anima una. Ne igitur, si dispar in vobis observantia fuerit, & dissimilis habitus, apud eos, quibus unum Evangelium prædicatis, scandalum suscitetur, priusque dividatur populus ille novus in partes, quam in unam Ecclesiam congregetur, cum paratus sit adhuc inimicus homo messi Dominicæ superfeminare zizania: disc. v. mon. & exhort. in Domino, per A. vobis ser. mandantes, quatenus eo non obstante, quod inter vos monachi sunt, & canonici regulares, vel alii etiam regularem vitam sub alia distinctione professi, pariter in unum regulare propositum, & honestum habitum, quantum ad hoc spectat officium, conformetis; ne nova Ecclesiæ Livonn. plantatio pia m. p. tui, frater (b) Episcopo, sanguine rubricata, vel leve in vobis scandalum patiat, per quos radicanda est in fide catholica, & fovenda.

NOTÆ.

r. (a) *Livon.* Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. 2. & in cap. final. de divorciis, cap. Deus 8. de penit. & remis. ubi alia partes hujus Decretalis referuntur. Livonia regio est Septentrionalis, vulgò dicitur *Lieslant*: eam habent Prussi Litvani, & Russi, habetque Livonia alias nationes, tam moribus, quam lingua diversas: Regio est nemorosa, plana, sine montibus, magna ex parte inculta: habet civitates amplas, sub Imperio Magistrorum Teutonici Ordinis. Hujus provincie incolæ fidem catholicam susceperunt temporibus Innocentii III. ut constat ex ejus epistolis lib. 4. registr. 6. epist. 124. 125. & epist. 126 ita scribit. [Ad vestram jamdudum notitiam credimus pervenisse, quod Dominus noster, qui neminem vult perire, sed ut omnes ad agnitionem perveniant veritatis, ad partes Livoniae calcamentum suum miseratus extendit, & nonnullos gentilitatis tenebris obvolutos, ab eis ostensa sibi luce magna, quæ ipse est, miseris corditer liberavit. Cùm autem venerabilis frater noster Estiensis Episcopus, qui prædicando in jam dictis partibus verbum Dei multum laboravit in Evangelio, & divinâ gratiâ cooperante profecit, animo indefesso desideret portare coram gentibus, & Regibus verbum Dei, & ad messem, quæ multa est, sufficere operarii pauci non possint, universitatem vestram monemus in Domino, per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus cùm idem

Episcopus aliquos de fratribus vestris ad hujusmodi monasterium utiles, & idoneos, ad vobis duxerit exigendos, sibi duos, aut saltem unum de vestris collegiis singuli concedatis, ut cooperantibus ipsis currat velociter sermo ejus, qui emittit eloquium suum terræ. Vos denique filii Abbates super vobis ipsis, &c. Datum Laterani 3. Kalend. Novembris, Pont. N. anno xvi.] Ex quibus verbis apparet Innocentium in præsentî alloqui cum Episcopo Estiensî Livoniæ Legato, & Prædicatore. Illud in præsentî non omitam, quod refert Lælius Bisceola lib. 3. horar. success. cap. 16. quod dum Livones fidem Catholicam retinuerunt, nunquam à Moschis victi, aut subjugati fuerunt; postquam verò hæresi Lutherana sædatis cæperunt, Moschi eos subjugarunt.

(b) *Frater Episcopo.* Sanctus Menradus videlicet, vir perdoctus, & pius, qui Livoniæ prædicans, innumeros, & cum eis Cob m Livoniæ Principem ex Gentilitate ad fidem Catholicam reduxit, qui postea ad petitionem ipsius Principis Episcopus designatus fuit illius loci, ubi nunc est Riga Metropolis, ut refert Albertus Krantius lib. 7. Saxon. cap. 3. Joannes Bohemus lib. 3. de nat. omn. gent. cap. 8.

COMMENTARIUM.

HÆ Innocentii constitutio non est generalis, sed provincialis tantum, & specialis respectu Livonensium, qui noviter ad fidem conversi erant, quibus nonnulla indulgentius

centius in presenti, & in dicto cap. final. de divor-
tius, cap. Deus, de penit. & remis. ne in ipso ini-
tuo amplexa religionis christianæ offenderentur,
aut exasperarentur: & cum Religiosi om-
nes, & canonici regulares habitu à cæteris fi-
delibus laicis distinguantur, Concilium Nica-
num can. 76. ubi jubetur Religiosos, tum mona-
chos, tum moniales, alia indumenta quam lai-
cos induere, Concil. Aurel. 5. can. 19. Gangrense
can. 12. Barchin. 2. can. 4. Dionysius de Ecclesiast.
hierarch. cap. 6. Ordericus Vitalis in histor. Eccles.
ad annum 1094. ibi: In salibus, & campestribus
passim construuntur canobia, novisque ruitibus, va-
riisque sebetatibus trabecata peragranti cucullato-
rum examina. Albedine in habitu suo præcipue
stantur, quæ singulares ab aliis, notabilesgue vi-
deantur. Nigredo in plerisque locis sacra Scriptura
humilitatem designat quem idcirco colorem religio-
sorum serior hæcenus gratanter gestat. Nunc au-
tem nigredinem, quæ præfati Patres, iam regulares
clerici in capite, quam monachi in cucullis ob hu-
militatis speciem usi sunt; inde cum monachi, &
canonici regulares, qui stabilienda, & præ-
dicanda religionis catholice causâ in Livo-
nia erant, diversis vestibus uterentur, offen-
debantur nimium tyrones in fide, quærentes;
ubi est unum Evangelium? unus Deus? Pater
omnium unus? unum baputisma? unus spiritus?
unus amor? cur etiam non est unus amictus?
unus color in vestibus? Quod agnoscens Inno-
centius, & sciens, quod licet sine causa non
possint monachi, vel canonici regulares habi-
tum propria professionis mutare, vel omittere,
ut probant Suarez de religione tract. 3. lib. 1.
cap. 5. num. 5. Sanchez lib. 6. summa, cap. 8. n. 55.
Castropalao tract. 16. disput. 4. puncto 6. Gibali-
nus de clausura disquisit. 2. cap. 2. s. 3. consecr. 2.

per totum. Solorzan. tom. 2. lib. 3. cap. 18. num.
19. tamen ex justa causa, & omittere, & muta-
re alium habitum induendo possunt, præsertim
favore religionis, & fidei propaganda gratiâ;
ut probat Solorzanus de jure Indiarum tom. 2.
lib. 3. cap. 18. num. 20. Ideo Innocentius; ne in
ipso initio suscipienda fidei Livonienses offensi
varietate ista regularum, seu diversarum vesti-
tium, aut vivendi conditione, in fide vacilla-
rent, seti penitus eam desererent, statuit, ut
monachi, canonici regulares, vel quicumque
alii strictiorem vitam agentes, non in diverso
habitu incederent, sed ut ratione vivendi, &
regulâ pro tunc ibi uterentur eadem. Est igitur
hæc constitutio localis, & temporalis; non
verò generalis, aut perpetua; ejus tamen ma-
gna ratio est; videlicet religionis augmentum,
ob quod licita sunt quæ aliâ illicita essent.
David enim nudus ad arcam Domini saltavit,
quod factum D. Ambrosius refert epist. 36. his
verbis: Neque contemptus regalis potentia est ha-
bendus, ubi religioni exhibetur obsequium, &
honestum est pro religione facere, etsi id incongru-
um potestati fuerit; incongruum etiam omni
homini. Sed quæ corporeo aspectu sunt, turpia
religionis contemplatione reverenda sunt; & nu-
dos, & pudendos cateroqui sanctos alios narrat.
Et id quoque Valerius Maximus cap. 1. in catu
simili de Pratore qui ancilia tulit: Omnia nam-
que post religionem ponenda semper nostra civitas
duxit, etiam in quibus summa maiestatis conspici
deus voluit, &c. Et apud Euripidem plura Bacch.
Non discernit Deus, siue juvenem, siue senem
velit choros agere: sed vult ab hominibus hono-
rari communitè, & neminem vult eximium ha-
bere, &c. Illustrat Franciscus Florens in præ-
fenti.

CAPVT XII.

(a) Idem.

Cum decorem domus Domini, Et infra: Interdum (b) ludi sunt in eisdem
Ecclesiis theatrales, & non solum ludibriorum (c) spectacula introducuntur
in eas monstra (d) larvarum; verum etiam in tribus anni festivitibus, quæ
contine natalem Christi sequuntur, Diaconi, Presbyteri; aut Subdiaconi vi-
cissim insaniam suam ludibria exercentes; per gesticulationum suarum debaccha-
tiones obscenas in conspectu populi decus faciunt clericale vilescere, quem poti-
us illo tempore debent prædicatione mulcere. Quia igitur ex officio nobis in-
iuncto domus Dei nos zelus comedit, & opprobria exprobrantium ei super nos
cadere dignoscuntur, f. v. per A. f. m. quat. ne per hujusmodi turpitudinem Ec-
clesiæ inquinetur honestas, eos qui sunt publicè uxorati, (e) non admittatis de cæ-
tero ad Ecclesiasticas dignitates dimissas ab eis, quas non possunt sine pravo exem-
plo, & gravi scandalo retinere. Filiis (f) quoque Canonicorum præbendas in eis-
dem Ecclesiis conferri non sinatis; quarum sunt Canonici patres eorum: cum
indecorum sit, ut in Altaris officio illegitimus filius impudico patri ministret, in
quo Unigenitus Filius Aeterno Patri pro salute humani generis victimatur. Præ-
libatam verò ludibriorum consuetudinem, vel (g) potius corruptelam curetis ab
Ecclesiis vestris taliter extirpare, quod vos divini cultus, & sacri comprobetis
ordinis zelatores.